

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
I ETNICZNYCH
(NR 24)
z dnia 18 stycznia 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych (nr 24)

18 stycznia 2021 r.

Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Wandy Nowickiej (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– informację Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na temat działań podejmowanych w latach 2019–2020 przez pełnomocników wojewodów do spraw mniejszości narodowych i etnicznych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Andrzej Sosnowski** zastępca dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Jolanta Winiarska** główny specjalista do spraw pomników zagłady i nadzoru nad muzeami martyrologicznymi w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, **Monika Sarnico** doradca ekonomiczny w Departamencie Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Bogdan Kasprowicz** członek Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz dr hab. **Lech Nijakowski** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Andrzej Kniaziowski** i **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Otwieram posiedzenie Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Witam serdecznie wszystkich obecnych zdalnie i fizycznie na pierwszym posiedzeniu Komisji w 2021 r.

Informuję państwa, że porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie informacji ministra spraw wewnętrznych i administracji na temat działań podejmowanych w latach 2019–2020 przez pełnomocników wojewodów do spraw mniejszości narodowych i etnicznych.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów oraz gości należy wysyłać na adres <kmne@sejm.gov.pl>. Jednocześnie informuję, że posłowie i posłanki członkowie Komisji obecni na sali mogą głosować przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie logują się do systemu komunikacji elektronicznej i nie używają tabletów. Informuję również, że posłowie potwierdzają swoją obecność na posiedzeniach Komisji prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej poprzez zalogowanie się w systemie do głosowania oraz wydrukami udziału w głosowaniach.

Proszę wszystkich członków i członkinie Komisji o zalogowanie się do systemu. Za chwilę przystąpimy do sprawdzenia kworum.

Proszę państwa, jest jakiś problem techniczny, więc dlatego to się troszkę przeciąga. Nie wiem, jaka jest natura tego problemu. Czy ktoś z państwa miał problem z zalogowaniem się? Będzie dobrze, tak? Zobaczą, bo może ktoś właśnie w tej sprawie. Jesteśmy już na dobrej drodze. Informuję o tym wszystkie osoby uczestniczące w naszym posiedzeniu. Jeszcze sekundkę czekamy, bo ktoś może jeszcze się zaloguje, ale kworum już jest, więc to jest najważniejsze w tym momencie.

Poseł Henryka Krzywonos-Strycharska (KO):

Ale nie ma wizji w iPadzie.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Czego nie ma?

Posel Henryka Krzywonos-Strycharska (KO):

Wizji w iPadzie.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Ojej, tego nie wiem. Co by tu można zrobić? Są jakieś problemy. Nie tylko, że tak powiem, nasze zdrowie ma problemy, ale również sprzęty techniczne. Panowie słyszeli o tym problemie, który zgłaszała posłanka Krzywonos. My cię bardzo dobrze widzimy. Będąc tutaj na sali, bardzo dobrze widzę cztery osoby spośród państwa zalogowanych. Miło was widzieć.

Posel Eugeniusz Czykwin (KO):

Jeśli można, pani przewodnicząca...

Posel Henryka Krzywonos-Strycharska (KO):

Nawzajem wszystkiego dobrego w nowym roku.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dzięki wielkie. Tak, widzę posła Czykwina i jeszcze dwie osoby. Czy to jest poseł Galla? Tak, też go widzę. Cześć, dzień dobry.

Kończymy już powołutku sprawdzanie kworum. Troszkę nam się to niestety przeciągnęło. Co zrobić? Ale potem się państwo usprawiedliwiają, żeby uniknąć tego w takim razie. Już jest? Dobrze.

W posiedzeniu Komisji z 18 członków naszej Komisji bierze udział 16, a więc mamy bardzo dobrą frekwencję.

Zatem już bez zbędnej zwłoki możemy przystąpić do realizacji naszego porządku dziennego. Proszę pana dyrektora Andrzeja Sosnowskiego o przedstawienie informacji ministra spraw wewnętrznych i administracji. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Andrzej Sosnowski:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, panowie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, mam przyjemność przedstawić informację ministra spraw wewnętrznych i administracji na temat działań podejmowanych w latach 2019–2020 przez pełnomocników wojewodów do spraw mniejszości narodowych i etnicznych.

Na początku w imieniu pana ministra chciałbym przeprosić. Pan minister Błażej Poboży prosi o wybaczenie i usprawiedliwienie swojej absencji. Ze względu na koordynowanie pracy Departamentu Zdrowia w tych kluczowych momentach nie mógł uczestniczyć. Obiecuje poprawę.

Na początku chciałbym też przedstawić schemat swojej wypowiedzi. Czyli na samym wstępie postaram się państwu przedstawić aspekt prawny funkcjonowania pełnomocników, ich umocowanie w prawie, hierarchię w strukturach zespolonej administracji wojewodów oraz zadania, które podejmują na terenie poszczególnych województw. Następnie pozwolą państwo, iż omówię formy współpracy z pełnomocnikami oraz charakter ich działań. W zasadniczej części wypowiedzi omówię inicjatywy podejmowane przez pełnomocników. Na zakończenie przedstawię krótkie informacje na temat planów wobec działań czy też wobec pełnomocników do spraw mniejszości narodowych i etnicznych.

Tak jak zaznaczyłem, instytucja pełnomocnika wojewody do spraw mniejszości narodowych i etnicznych ma swoje umocowanie prawne w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. Jest to art. 22 ust. 3 wymienionej ustawy. Pomimo fakultatywnego charakteru przepisów ustawy pełnomocnicy zostali powołani we wszystkich województwach. Ten artykuł stanowi, iż wojewoda może powołać pełnomocnika. Na to zdecydowali się wszyscy wojewodowie we wszystkich 16 województwach, co potwierdza wagę przypisywaną zagadnieniu mniejszości narodowych i etnicznych przez organy administracji rządowej w terenie.

Należy w tym miejscu podkreślić, że pełnomocnicy wojewodów co do zasady są pracownikami urzędów wojewódzkich, a my jako Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji nie nadzorujemy ich bezpośrednio. Relacja między ministrem właści-

wym do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych a pełnomocnikami nie ma więc charakteru bezpośredniej zwierzchności.

Niemniej w celu zapewnienia większej spójności działań podejmowanych przez pełnomocników na stronie internetowej MSWiA, jak również w naszej zakładce został opublikowany „Kodeks dobrych praktyk pełnomocnika wojewody do spraw mniejszości narodowych i etnicznych”. Ten kodeks został państwu przekazany w postaci załącznika nr 1 do informacji. Wśród zapisów kodeksu znajduje się m.in. wykaz zarówno najważniejszych zadań, które powinny być realizowane przez pełnomocników w ramach wykonywania przez nich swoich obowiązków, jak i rekomendowany sposób ich realizacji. Do najważniejszych zadań podejmowanych przez pełnomocników należą m.in. prowadzenie działań służących respektowaniu praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, przeciwdziałanie ich naruszeniu, pomoc w rozwiązywaniu problemów mniejszości, zapobieganie ewentualnym konfliktom oraz kreowanie pozytywnego wizerunku mniejszości w mediach. Tak jak zaznaczyłem, pełen katalog tych zadań zawarty został w załączniku nr 1 do informacji.

Z kolei na stronie internetowej MSWiA został udostępniony imienny wykaz osób odpowiedzialnych za sprawy mniejszości narodowych i etnicznych w poszczególnych województwach. Ten wykaz oprócz imienia i nazwiska zawiera dane kontaktowe pełnomocników, ale również osoby, które ich wspierają. Wykaz jest na bieżąco aktualizowany. Wskazane osoby utrzymują bieżący kontakt z organizacjami mniejszości działającymi na terenie poszczególnych województw. Winni wiedzieć, jakie organizacje działają na danym obszarze, znać aktualne dane i problemy tych organizacji. Powinni współdziałać i współdziałają z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organizacjami pozarządowymi, które realizują zadania na rzecz mniejszości.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji pozostaje zatem w stałym kontakcie z pełnomocnikami. Każdorazowo, gdy zachodzi potrzeba skonsultowania konkretnej sprawy, która dotyczy określonej społeczności mniejszościowej na terenie danego województwa, pełnomocnicy stanowią pewne i merytoryczne wsparcie dla działań ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Ostatnie bezpośrednie spotkanie pracowników MSWiA z pełnomocnikami zostało zorganizowane 22 października 2019 r. Było to spotkanie robocze przed posiedzeniem Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Dotyczyło m.in. dyskusji nad możliwościami współpracy w toku oceny wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej. Ponadto w dniach 28–29 sierpnia 2019 r. w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie odbyło się spotkanie w tym samym gronie, które było poświęcone przede wszystkim podsumowaniu kończącego się programu integracji społecznej Romów. Twórcza dyskusja z osobami na co dzień zajmującymi się sprawami mniejszości romskiej umożliwiła ekspertom MSWiA zrewidowanie niektórych z dotychczasowych metod działania i opracowanie udoskonalonej wersji strategii, która obecnie pod nazwą „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021–2030” została przyjęta uchwałą nr 190 przez prezesa Rady Ministrów, a środki budżetowe na realizację tego programu są zabezpieczone.

Trwająca pandemia COVID-19 skutecznie uniemożliwiła kontynuację regularnych, bezpośrednich spotkań przedstawicieli ministerstwa z pełnomocnikami tak z powodu zagrożenia epidemicznego, jak i zwiększonej liczby obowiązków wynikających z pandemii, ale podtrzymanie tego zwyczaju jest przewidziane jako jeden z elementów lepszej koordynacji działań na rzecz mniejszości w Polsce. Tak się stanie. Jutro organizujemy pierwsze spotkanie *online* z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams z pełnomocnikami. Głównym tematem będzie m.in. rozmowa na temat przyjętego „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021–2030”. W listopadzie odbyło się również robocze spotkanie *online*.

Pełnomocnicy składają do MSWiA regularne sprawozdania ze swojej działalności za kolejne lata. Teraz złożyli sprawozdanie za rok 2020. Wszystkie sprawozdania w pełnej treści zostały zamieszczone na naszej stronie internetowej. Na podstawie tych sprawozdań zostało sporządzone tabelaryczne zestawienie działań podejmowanych w 2019 r.

przez pełnomocników wojewodów do spraw mniejszości narodowych i etnicznych. Dla zachowania przejrzystości zestawienie zawiera jedynie wybrane działania zgłoszone przez poszczególnych pełnomocników. To zestawienie mają państwo przedłożone w informacji jako załącznik.

Dokonując analizy sprawozdań nadesłanych przez pełnomocników w dwóch turach, tj. za rok 2019 oraz za rok 2020, można zauważyć, iż pełnomocnicy podejmują różnorodne działania na rzecz mniejszości, np. organizują spotkania i konferencje, udzielają pomocy i porad organizacjom mniejszości, prowadzą stałą współpracę z organami samorządu terytorialnego, administracją zespoloną wojewody i kuratorami oświaty np. odnośnie do asystentów edukacji romskiej. Przykładowo pełnomocnik łódzki prowadził monitoring mediów w zakresie mowy nienawiści wobec mniejszości narodowych i etnicznych oraz nadzorował kontrolę beneficjentów programu romskiego. Pełnomocnicy organizowali również spotkania zarówno z przedstawicielami stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych, jak i członkami reprezentującymi elity mniejszości. Oczywiście pełnomocnicy biorą również udział w imprezach, spotkaniach i uroczystościach rocznicowych, a nade wszystko podejmują takie starania. Te uroczystości organizowane są przez mniejszości narodowe i etniczne oraz społeczność posługującą się językiem regionalnym.

Rok 2020 w działalności pełnomocników to przede wszystkim zadania dotyczące rozwiązywania problemów związanych z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii. Spotkania przeniosły się w świat wirtualny. Pełnomocnicy brali udział w wideokonferencjach i koordynowali na terenie województw działania organów administracji rządowej, które miały na celu wsparcie mniejszości. To najważniejsze działania, które podejmowali pełnomocnicy. W przypadku szczegółowych pytań odnośnie do działalności konkretnego pełnomocnika w ubiegłym roku pragnę zauważyć, tak jak powiedziałem wcześniej, że pełen tekst sprawozdania został już udostępniony na stronie internetowej. Oczywiście dysponuję materiałami. Możemy odnieść się do działań poszczególnych pełnomocników. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Czy dobrze widzę, że poseł Czykwin chciałby głos zabrać, czy tylko po prostu widzę pana posła Czykwina?

Poseł Eugeniusz Czykwin (KO):

Nie, na razie nie. Dziękuję za głos.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dobrze. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Widzę. Pan przewodniczący Galla. Bardzo proszę, panie przewodniczący. Nie słyhać. Włącz mikrofon. Nadal nie słyhać. Ale sprawdzałeś, czy głos działa, czy wyłączony? Nie wiem. Na migi to słabo rozumiem. To na razie rezygnujesz, tak? To popracuj nad tą technologią. Czy ktoś jeszcze z państwa chciałby głos zabrać? Jeśli nie, to pozwolę sobie powiedzieć parę słów komentarza i zadać pytania.

Panie dyrektorze, informacja jest dość wyczerpująca. Natomiast powiem, że brakuje mi, że tak powiem, nie tyle faktów, co było robione, tylko tego, jaki był konkretny rezultat pewnych działań. Może jest to w rozszerzonych raportach. Byłoby to bardzo ciekawe. Być może jest to w tych sprawozdaniach, ale my tu nie mamy... Po prostu mamy tylko informacje.

Jest np. przegląd mediów pod kątem reprezentacji sytuacji mniejszości, prawda? Bardzo chętnie bym się czegoś dowiedziała. Co z tego przeglądu wynika? Czy są te informacje, czy ich nie ma, czy są prawidłowe, czy są do tego jakieś uwagi? Jeżeli jest nie w porządku, to czy wynikają z tego jakieś dalsze działania? Brakuje tej jakościowej oceny – nie tylko ilościowej, tylko jakościowej.

Drugi temat, o którym też chętnie bym się czegoś dowiedziała. Jest tutaj np. zapis, że pełnomocnicy mają negocjować w przypadku jakichś sytuacji konfliktowych. Były takie sytuacje konfliktowe czy nie? Jakie działania były podjęte? Czy udało się to rozwiązać czy nie?

Powiem, że rozumiem, że komisjanci mogą mieć problem z zadawaniem pytań, ponieważ o co tu pytać, jeżeli nie ma żadnego problemu, prawda? Poza tym nie będziemy pytać, bo już wiemy, ile spotkań się odbyło. Prosiłabym, żeby się odnieść do tego. Jeżeli, tak jak podejrzewam, nie ma tego – powiedzmy – merytorycznego czy jakościowego wsadu albo informacji zwrotnej, co się dzieje, czy można by prosić, żeby przy kolejnych sprawozdaniach jednak były jakieś sygnały, o czym w ogóle mówimy.

Jeszcze jedna sprawa. Czy generalnie pełnomocnicy oceniają, że sytuacja się poprawia, czy się pogarsza? Nic na ten temat nie ma.

Teraz jeśli chodzi o COVID. W sprawozdaniu z 2020 r. tak jakby go nie było, są tylko normalne, rutynowe działania. Czy w ogóle były podjęte jakiekolwiek działania związane z COVID? Nie ukrywam, że w szczególności jestem zainteresowana sytuacją społeczności romskiej, bo wiadomo, że tam mogą być największe problemy. Inne mniejszości to mają pewnie podobną sytuację jak wszyscy w kraju, natomiast specyfika sytuacji romskiej jest taka, że mogą mieć dodatkowe, inne problemy z uwagi jednak na pewną – przepraszam, może z braku lepszego słowa – gettoizację przynajmniej części tej społeczności. Będę wdzięczna za odniesienie się do tych problemów.

Zastępca dyrektora departamentu MSWiA Andrzej Sosnowski:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Tak, w pełnych raportach są informacje dotyczące właśnie tej oceny jakościowej. Jeśli pani przewodnicząca ma takie życzenie, pan Arkadiusz Stankowski jest teraz w departamencie osobą zajmującą się dokonywaniem właśnie takich ocen jakościowych. Możemy to wyłuskać i przedłożyć pani przewodniczącej w kolejnej informacji, w kolejnym piśmie. Informacja zwrotna jest zawarta w tych obszernych sprawozdaniach, bo to są niejednokrotnie bardzo obszerne dokumenty, ale postaramy się to wyłuskać.

Jeśli chodzi o *feedback* dotyczący działań podejmowanych w okresie zagrożenia epidemicznego i pandemii, skupiliśmy się głównie na mniejszości romskiej. Jesteśmy w stałym kontakcie z małopolskim pełnomocnikiem głównie ze względu na miejscowość Maszkowice. Tam z panią doktor Małgorzatą Milewską podejmowaliśmy różne działania. Pełnomocnik wnioskował m.in. o przesunięcie środków finansowych z programu romskiego na rzecz właśnie społeczności romskiej ze względu na sytuację pandemiczną. Sami nawet podejmowaliśmy takie działania, ale we współpracy z pełnomocnikiem mazowieckim, w pierwszym okresie zagrożenia. Dotyczyło to przekazywania maseczek czy też kontaktu roboczego między organizacjami romskimi a organizacjami, które chciały pomagać w przekazywaniu środków do dezynfekcji czy też maseczek. Monitorowaliśmy sytuację mniejszości romskiej na bieżąco. Wiem o kilku – przynajmniej dwóch – przypadkach śmiertelnych spowodowanych wirusem COVID-19. Jesteśmy też w pełnym kontakcie z członkiem Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych panem Bogdanem Trojankiem. Te kwestie monitorujemy głównie z pełnomocnikiem małopolskim.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tylko jeszcze zadam pytanie dodatkowe *à propos* Maszkowic. Jak wygląda sytuacja edukacji? Przecież oni chyba nie mają internetu itd. Czy te dzieci uczą się czy się nie uczą? Gdyby pan dyrektor mógł parę słów na ten temat powiedzieć.

Zastępca dyrektora departamentu MSWiA Andrzej Sosnowski:

Z informacji, które mam, a nie chcę też wprowadzać w błąd... Monitorowaliśmy tę sytuację. Wiem też, że jednostka samorządu terytorialnego przekazywała laptopy służące do edukacji zdalnej. Pełnomocnik małopolski nie sygnalizował nam problemów. Dostaliśmy natomiast zapytanie od rzecznika praw obywatelskich w kwestii sytuacji osady romskiej w Maszkowicach. Udzieliliśmy odpowiedzi. Możemy też pani przewodniczącej przekazać ją do wiadomości. Rzecznik praw obywatelskich nie podnosił kwestii edukacji, zatem można zakładać, że ta kwestia została rozwiązana na linii jednostka samorządu terytorialnego a sama społeczność romska.

Natomiast w nowym programie, który został przyjęty, edukacja została postawiona jako punkt priorytetowy. Tak jak powiedziałem, jutro jest spotkanie z pełnomocnikami w kwestii właśnie programu romskiego i edukacji. Spotykamy się też z przedstawicie-

lami wszystkich kuratoriów oświaty ze względu właśnie na ten nasz priorytet, czyli edukację asystentów edukacji romskiej.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Bardzo serdecznie dziękuję, panie dyrektorze, za te wyjaśnienia.

Czy pan przewodniczący Galla już może zabrać głos? I żeby go oczywiście było sły-
chać. Spróbuj coś powiedzieć. Nie słychać. To nie. No niestety.

Poseł Eugeniusz Czykwin (KO):

Pani przewodnicząca, czy mogę zabrać głos?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Jasne, bo byłoby mi bardzo przykro, gdyby nikt więcej głosu nie zabrał poza mną. Pan poseł Czykwin zabierze głos. Oczywiście zachęcam również inne osoby biorące udział w posiedzeniu Komisji do zabrania głosu. Bardzo proszę.

Poseł Eugeniusz Czykwin (KO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, do pana dyrektora mam pytanie, ale raczej prośbę, bo pan powiedział, że przekaże Komisji szczegółowe informacje ukazujące aktywność pełnomocników.

Miałbym do pana prośbę o informację o działaniach pełnomocnika w województwie podlaskim. Jakie on działania podejmował, jeśli je podejmował oraz jakie były rezultaty i jakie ma zamiary w dwóch sprawach. W tych informacjach wśród zadań pełnomocników jest zapobieganie konfliktom na linii – powiedzmy – większość a mniejszości narodowe i etniczne. Pierwsze mam pytanie dotyczące tego, czy nasz pan pełnomocnik podlaski podejmował działania związane ze sprofanowaniem cmentarza staroobrzędowców w Białogórach i jakie były te jego działania? To była głośna sprawa. Nawet na posiedzeniu Komisji kiedyś o tym wspominaliśmy. To po pierwsze.

Po drugie, jest kwestia konfliktowa, która trwa już od dobrych kilku lat. Związana jest ona z działaniami – nie waham się użyć tego słowa – nacjonalistycznych ugrupowań, które organizują marsze gloryfikujące w ich przekonaniu bohaterów. Nie wiem, jak będzie w tym roku w związku z pandemią. Chodzi konkretnie o osoby...

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Bardzo przepraszam, panie pośle. Mamy tutaj jakiś pogłos i pan poseł Galla nam się – że tak powiem – rozmnożył, być może korzystając z dwóch sprzętów. Dobrze.

Poseł Eugeniusz Czykwin (KO):

A może teraz?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak. Teraz proszę. Mów.

Poseł Eugeniusz Czykwin (KO):

W tej drugiej kwestii chodzi tylko o działania podejmowane przez pana pełnomocnika, a mam nadzieję, że również przez wojewodę, w sprawie konfliktowej, bardzo bulwersującej środowiska mniejszości na Podlasiu, w szczególności mniejszość białoruską, związanej z gloryfikowaniem, z marszami w Hajnówce, które są organizowane co roku. Nie wiem, czy w tym roku to się odbędzie. Jakie jest stanowisko administracji, a może też ministerstwa, w tej kwestii?

W moim głębokim przekonaniu tam jest naruszane prawo, ponieważ na transparentach i w okrzykach jako bohater jest przedstawiana osoba, której dotyczyło prawomocnie zakończone śledztwo prokuratury Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wyraźnym wskazaniem, że były to zbrodnie ludobójstwa. Osoba, która tego dokonała, pacyfikowała wsie białoruskie. Podkreślam, że przez prawomocnie zakończone śledztwo IPN zostało podtrzymane właśnie to stwierdzenie. Co roku to bulwersuje społeczność nie tylko na Podlasiu. Ma to też bardzo negatywny wydźwięk dla naszego kraju, ponieważ te marsze są relacjonowane przez telewizje naszych wschodnich sąsiadów, ale i przez niemiecką. W ubiegłym roku BBC to filmowała. Mam więc to pytanie i prośbę.

Kolejna kwestia jest taka, że w urzędzie wojewódzkim była organizowana wielka wystawa poświęcona drugiemu dowódcy. Tam chodziło o Romualda Rajsa pseudonim „Bury”, a wystawa była poświęcona Szendzielarzowi „Łupasce”. Były też zdjęcia jego podkomendnych, którzy, tak jak to jest przez historyków stwierdzone, na jego rozkaz też pacyfikowali wsie i zabijali ludzi. Była to bardzo przykra sytuacja, że był tam też oficer, dowódca, który palił i pacyfikował wieś Potokę. Podkreśla się, że w poczuciu tych osób oni są bohaterami, ale dla przykładu ten bohater podpalił dom, w którym się spaliła trójka dzieci żołnierza polskiego z tej wsi, który był w tamtym czasie w niewoli niemieckiej, bo we wrześniu 1939 r. występował w obronie ojczyzny. Takie demonstracyjne prezentowanie, i to jeszcze w urzędzie wojewódzkim, gdzie z wielką pompą otwierane są te wystawy, mniejszość białoruska po prostu przyjmuje bardzo negatywnie, więc proszę... Czy pełnomocnik, a może wojewoda, a może także i MSWiA, w tej kwestii podjęliby jakieś działania? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję, panie pośle. Czy mamy tu jeszcze kogoś zgłoszonego? Pan poseł Galla nadal próbuje, ale nadal jest niesłyszalny. Przykro mi. Co zrobić? Następnym razem może się uda.

W takim razie teraz bardzo proszę, panie dyrektorze, o odpowiedź.

Zastępca dyrektora departamentu MSWiA Andrzej Sosnowski:

Szanowna pani przewodnicząca, panie pośle, odnosząc się do pierwszego zagadnienia i pierwszego pytania o to, jakie działania podejmował pełnomocnik podlaski w kwestii cmentarza staroobrzędowców, z pobieżnej lektury sprawozdania z pracy pełnomocnika wojewody podlaskiego wynika, że tych informacji nie zawarł. Tak jak pan poseł zapewne pamięta, 7 października ta kwestia stała na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Omawiała tę kwestię m.in. reprezentantka mniejszości rosyjskiej. Prowadziła rozmowę z dyrektorem Rudlickim, który zajmuje się właśnie kwestiami stosunków z kościołami, a zobligował się również do podjęcia pewnych działań. Natomiast z informacji pełnomocnika podlaskiego wynika, że takich działań – oczywiście wstępnie – nie podejmował. Dokładna lektura pozwala mi zweryfikować informację.

Przepraszam, ale w dwóch pozostałych kwestiach nie mam niestety upoważnienia ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Reprezentuję ministra właściwego do spraw wyznań religijnych i mniejszości narodowych. Oczywiście, tak jak pan minister zauważył w jednej z informacji przygotowywanych na posiedzenie Komisji sejmowej, MSWiA wyraźnie potępia wszelkie zarówno przejawy cyberprzemocy, jak i przejawy nienawiści motywowane ze względu na pochodzenie narodowe lub etniczne. Tyle tylko mogę powiedzieć. Natomiast nie znam sprawy. Nie znam też charakteru wystaw organizowanych przez wojewodę podlaskiego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję bardzo. Ostatnia okazja. Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos? Jeśli nie, to bardzo dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji. Do zobaczenia już w piątek na kolejnym posiedzeniu Komisji. Przypominam, bardzo wcześnie rano o godzinie 8.30. Dziękuję i do zobaczenia.